

Vážený pan

doc. Ing. Vratislav Flemr, CSc.

předseda Akademického senátu VŠCHT Praha

*Vážený pane předsedo akademického senátu,
zasílám Vám odpovědi na otázky, které jste mi zaslal v souvislosti s volbou
kandidáta na rektora VŠCHT Praha.*

*Z časových důvodů odpovídám jen na Vaše otázky. Materiál tedy není mojí
ucelenou a utříděnou představou o řízení školy a o všech problémech VŠCHT
Praha.*

*Moje odpovědi jsou vytištěné kurzívou, Vaše otázky jsou přímo převzaté z
Vašeho dopisu a jsou vytištěné stojatým tučným písmem.*

Srdečně zdraví

Josef Koubek

a) Základní poslání a orientace VŠCHT:

**- Měla by VŠCHT být školou spíše typem technické univerzity nebo
školou odborného typu?**

*Odpověď je zcela jednoznačná: samozřejmě jsme a musíme být „spíše typem
technické univerzity“ a v žádném případě ne „školou odborného typu“.*

*Myslím si však, že v otázce je chyba ve formulaci: školy „odborného typu“ jsou
školy střední a nikoliv vysoké. Jsem nakloněn k chápání otázky, jakoby chtěla být
položena takto: „Má se VŠCHT více zaměřit na inženýrské nebo přírodovědné
vzdělávání?“ Odpovídám na tuto nepoloženou otázku stejně jednoznačně:
VŠCHT musí pěstovat obojí - v tom, a především v jejich integraci je její síla.*

*Stávající zákon o vysokých školách rozlišuje vysoké školy univerzitního typu a
neuniverzitního typu. V souladu s výkladem zákona chápu pojmy „univerzitní“ a*

„neuniverzitní“ jako hodnocení charakteru a úrovně výuky a výzkumu a vývoje na vysoké škole uskutečňovaných a ne ve vazbě na polytematičnost studijních programů a s tím spojeným větším počtem fakult. Univerzita Karlova je se svými sedmnácti fakultami bezpochyby vysokou školou univerzitního typu, ale VŠCHT Praha se svými čtyřmi také !

Naše vysoká škola je typickou školou univerzitního typu a v žádném případě nevidím důvod, proč bychom měli uvažovat o její případné diverzifikaci do oblasti vysokých škol neuniverzitního typu (tj. např. tzv. vyšších odborných škol). VŠCHT Praha má všechna oprávnění: akreditované doktorské studijní programy, vysoký podíl výzkumných aktivit a nejvyšší (tudíž univerzitní) úroveň pedagogických aktivit. Navíc máme mezi českými vysokými školami výrazně nejvyšší podíl finančních prostředků na výzkum a vývoj vztažený na objem prostředků na výuku.

- Vaše představa o hlavních směrech činnosti školy v oblasti pedagogické a vědecké práce a v oblasti zahraničních styků.

VŠCHT Praha je školou s výbornou tradicí a výbornou aktuální úrovní a to jak ve výuce, tak ve výzkumu a vývoji.

*Abychom mohli obstát v konkurenčním boji o studenty a mohli udržet špičkové učitele a výzkumníky, musíme soustředit své dnes často rozptýlené síly. Musíme se domluvit na tom, že **ne každý** musí učit 20 hodin týdně, že **ne každý** musí sepsat ročně 5 publikací a že **ne každý** musí vyprodukovat co rok to jednu realizaci v praxi. Doplňujme se vzájemně v našich aktivitách a nedávejme při hodnocení naší práce přednost ani jedné ze tří uvedených oblastí. Potřebujeme je na škole všechny tři stejně naléhavě. Prezентujme se jako silný celek, složený ze silných a specializovaných článků.*

Pro úspěšnou nabídku zahraničním, ale i našim domácím studentům, je nezbytné zavést studijní programy prezentované v kvalitní angličtině, tak jak se to stalo standardem na některých nizozemských univerzitách. Dohodněme se, že zkoncentrujeme síly ve výuce tak, že omezíme počet předmětů a budeme přednášet pro větší počet studentů v jedné skupině. Ušetříme tak síly pro kvalitní individuální práci se studenty a pro naši intenzivnější výzkumnou práci.

Vedle přitahování zahraničních studentů na školu považují za důležité i zvaní zahraničních přednášejících. Více než na dlouhodobý pobyt přednášejících ze zahraničí má větší šanci na úspěch zvaní hostů na VŠCHT na intenzivní (týdenní

až čtrnáctidenní) kurzy v rámci stávajících studijních programů. Nedílnou součástí této aktivity je i vybudování ubytovacích kapacit pro hostující profesory v budově C.

b) Organizační struktura školy:

- Jsou čtyři fakulty VŠCHT jediným reálným řešením?

Čtyři fakulty jistě nejsou „jediným (reálným) řešením“. Neznám však lepší.

Fakulty vznikly historicky, jsou tady a je třeba s nimi počítat.

Při zahraničních hodnoceních naší vysoké školy byla existence fakult nejednou hodnocena velmi pozitivně a považována při různorodosti a vysoké úrovni jejich programu za důkaz univerzitního charakteru její výuky a výzkumu. Tak znělo hodnocení expertů americké NSF (National Science Foundation), která monitorovala české vysoké školy v roce 1990. Na druhé straně, kritické poznámky k existenci čtyř fakult na VŠCHT bylo možné slyšet především z interních zdrojů.

Emeritní rektor VŠCHT Praha prof. Čestmír Černý navrhl v roce 1991 k obecnému posouzení vizi dvoufakultní VŠCHT s pracovními názvy nových fakult Faculty of Science a Faculty of Technology. Podrobnější analýza této koncepce vedla k závěru, že stávající struktura čtyř fakult zahrnující uvnitř jedné fakulty ústavy jak základní výuky tak ústavy technologické je přijatelnější a srozumitelnější. Demontáž školy až na úroveň ústavů a spojení nově vytvořených departmentů do těchto dvou fakult nikdo tehdy, ani později nedokázal domyslet do úspěšného konce.

- Je současná struktura vedení školy optimální?

Není, ale vyšla z okamžitých (a pozměněných) potřeb. V souvislosti s novými legislativními předpisy a posilováním státní správy přibýlo formální práce navenek. Samotná akce Dejvic-Center je natolik náročná, že bylo rozumné přidělit ji jedinému prorektorovi. Otázkou k obecnému posouzení na škole je, zda činnosti členů vedení školy by nemohly stejně dobře vykonávat profesionálové na příslušných odděleních školy. Stály by nás však víc než stávající systém s prorektory. Masarykova Univerzita v Brně ustavila na řízení akce srovnatelné s naší akcí Dejvice- Center celé nové oddělení.

- Vaše představa o dělení finančních prostředků mezi fakultami a hlavně mezi fakulty a rektorát?

Hlavním problémem dělení finančních prostředků je jejich objemová nedostatečnost. Kdyby bylo prostředků více, jistě by se zmírnily i antagonistické projevy při jejich dělení.

Pro školu je dobré takové dělení finančních prostředků, které je přijatelné pro všechny zúčastněné organizační jednotky a napomáhá dobrému chodu a rozvoji školy. Jsem zastáncem konsensuálně přijímaného algoritmu dělení financí a založeného na respektování principů algoritmů použitých na úrovni hlavního donora (MŠMT).

Rektorátní pracoviště a SÚZ mají odlišný charakter práce a nelze pro ně použít jednotný model dělení pro akademickou část školy. I zde vidím jako jedinou možnost dosáhnout dohody mezi vedoucími organizačních jednotek (rektorem, děkany a ředitelem SÚZ) ke spravedlivému a funkčnímu rozdělení financí.

V obecné rovině mám k postavení rektorátních pracovišť a jejich vztahu k akademické části školy pocit, že musíme na škole posílit pocit vzájemné potřeby a vzájemného respektování. Bez administrativních a obslužných pracovišť nemůže škola existovat a na druhé straně platí totéž: bez akademické obce by nemohla existovat ani administrativa. Potlačme antagonismy mezi administrativou a akademickou obcí. Nevraživost je zbytečná a často neoprávněná a vycházející z neznalosti práce druhých. Dobře fungující firmy u nás a v zahraničí zvládly vytvoření dobrých, na vzájemném respektu a vstřícnosti založených vztahů mezi všemi svými složkami.

c) Péče o studenty:

Studenti jsou základem každé vysoké školy. To nejlepší, co pro ně může učitelský sbor a vedení školy a fakult udělat je poskytnout jim v dobré akademické atmosféře co nejvyšší vzdělání a dobrým renomé školy připravit i jejich úspěšný přechod do praxe. VŠCHT bude muset kromě toho učinit vše pro zvýšení počtu a objemu nabízených stipendií.

- Vaše představa o přijímacím řízení na VŠCHT v příštích letech.

Ve školství je obtížné vyhodnocovat zásahy okamžitě po jejich uskutečnění.

Čekat na výsledek, který přinesly novinky v přijímacím řízení 2004 však nelze. VŠCHT má omezenou kapacitu učeben a laboratoří a další „příjímání řízení typu 2004“ by mohlo chod školy výrazně zkomplikovat. Navíc se domnívám, že zjednodušení přijímacího řízení v roce 2004 vedlo ke snížení prestiže VŠCHT mezi ambicióznější částí studentstva (a rodičů). VŠCHT se pro ně stala „školou (a to jedinou u nás), kde se přijímá bez přijímacího pohovoru“. Dávám přednost takové situaci, v níž VŠCHT bude atraktivní pro studenty proto, že budou mít pocit, že jde o školu náročnou, a právě díky tomu jim zajišťující respekt a přitažlivost u budoucích zaměstnavatelů.

Pro rozšíření prostorových možností VŠCHT je důležitá realizace projektu Dejvice-Center a na něj navazujícího uvolnění části budovy B, dnes užívané ČVUT.

- Otázka stravování a ubytování studentů.

*Charakter výuky na naší škole vyžaduje značně vysokou účast studentů v budovách školy. Zabezpečení ubytování a stravování je tedy součástí potřebného komfortu nabízeného školou studentům. Dovoluji si připomenout, že i špičková americká technická univerzita MIT, slovy svého rektora (prezidenta) Charlese Vesta, slíbila všem svým studentům zajistit ubytování v univerzitním kampusu. Připravené změny v přidělování příspěvku na ubytování a stravování ze státní dotace přinášejí velmi závažný problém. V dejvickém a strahovském areálu je sice víc než dostatečná kapacita pro přípravu i výdej stravy, ale situace je pro VŠCHT kritická díky monopolnímu přístupu ČVUT. Naše menza v areálu kolejí v Kunraticích je ekonomicky neudržitelná pro poskytování **pouze** stravovacích služeb pro studenty. Její plánovaný prodej, o němž však nejsem detailněji informován, je možné posoudit až po zvážení efektivnosti celé akce a jejích dopadů. Existuje alternativní představa ředitele našich kolejí o přebudování menzy na účelové zařízení pro studenty se zachováním částečné stravovací kapacity. Nápadů vedoucích k rozšíření ubytovací kapacit existují na základě nabídek starostů obcí v oblastech „za Prahou 6“, kterou by mohly zvýšit i variabilitu v ubytování studentů.*

Ubytování studentů s příspěvkem státu přímo studentům bude vyžadovat pečlivé posouzení kvality služeb poskytovaných naší SÚZ a jednání se dvěma vysokými školami, majiteli kolejí v areálu Kunratice.